

ॐ

શ્રીમદ્-આધ-શાકુંર-ભગવત્પાદ-પરમ્પરાગત-મૂલાભ્રાય-
સર્વજ્ઞ-પીઠમુદ્રા
શ્રી-કાઞ્ચી-કામકોટિ-પીઠમુદ્રા
જગદ્ગુરુ-શ્રી-શાકુંરાચાર્ય-સ્વામિ-શ્રીમઠ-સંરથાનમુ

મૃત્યુન્જય-માનસિક-પૂજા-સ્તોત્રમુ

Introduction

Birth and death are part of this samsara by nature. What can be prayed of Bhagavan is to live without misery and leave the body without difficulty. The sadhana of both this is steadfast devotion to Bhagavan. Even that should be given by Bhagavan only. This is what is prayed for as –

અનાયાસેન મરણં વિના દૈન્યેન જીવનમા
દેહિ મે કૃપયા શામ્ભો ત્વયિ ભક્તિમચન્દ્રલામા॥

One takes the sufferings that come during life as mrityu and leaving the body in an untimely manner as mrityu. Bhagavan who is beyond the samsara jivana is the one who can bless us to win over both these. So we praise Him as Mrityunjaya. The ananda and karuna of Bhagavan is visible before us as His Shakti, Ambika, the Mother. Worshipping Him along with Her is the only path in this samsara jivana to attain all that is worthy.

Along with worshipping by the body, it is very important to worship by the mind. If the mind is roaming somewhere else, there is not much effect

to the body doing puja. If the mind focuses on Bhavavan, even the physical puja is not so important (but this is not so easy). So the path to meditate upon Bhagavan and worship Him is called Manasa Puja.

The Mrityunjaya Manasa Puja Stotra composed by Shri Shankara Bhagavatpada is published for anusandhana by devotees and for the development of bhakti.

Summary of the stotra

This stotra begins as “I meditate on Shri Mrityunjaya who resides along with Ambika under the Kalpa Vriksha on the Kailasa Parvata where many gems are embedded, whose beauteous form is like camphor, quartz or the moon, whose jata bhara is decorated by the rising waves of Ganga, who is the ocean of compassion, and who has Adi Shesha as an ornament on His neck”.

Meditating upon Samba Parameshvara thus, Shri Bhagavatpada does avahanam and mentally gives the upachara-s of simhasana, padya, arghya, achamana, madhuparka, panchamrita and snana. Then He dries even Bhagavan’s jata bhara and does samarpana of various kinds of clothes, upavita, chandana, akshata, pushpa, paduka and abharana-s. With Ganesha and Skanda fanning chamara-s on both sides, He offers chatra, purna kumbha, mirror and deepa.

Next He describes Bhagavan’s naivedya wonderfully. He asks Bhagavan to take purva aposhana, and then fill His large stomach which contains the whole world with excellent rice, sweet items, vegetables seasoned with jiraka and pepper, apūpa, dal, excellent ghee, slightly bitter vegetables, water for drinking in between, milk rice mixed with bananas, paramanna, fruits, tender coconut and panaka. He prays to consume astringent items mixed with mustard, jiraka and rocksalt, nectar-like curd rice mixed with elaichi and dried ginger, and sour items such as lemon juice, mango pieces. Finally He asks Bhagavan to drink buttermilk.

After taking uttara aposhana, He offers tambula for partaking after washing hands and doing achamana. Showing karpura nirajana with ghanta shabda, He again offers water at the feet. He does pushpanjali with many different flowers, bilva and tulasi. He mentally does pradakshina with devotion. Saying how taking each step will dispel all darkness and bestow all auspiciousness, He beseeches “Mrityunjaya, protect me protect me!”

Doing namaskara by uttering various names, He prays “O dear husband of Parvati, always protect me who suffers in the grief of samsara”. Offering a comely cot with a soft bed for Bhagavan to rest, He meditates upon Bhagavan reclining with Ambika doing pada seva.

He says that those who worship Bhagavan thus with 44 upachara-s, in the lotus of the heart and outside, in the morning night and midday, will reach the divine feet of Shri Mrityunjaya which is the abode of many marvels. He also declares that svarga is obtained by having darshana of a Shiva Linga in the morning, Ashvamedha phala at midday and moksha in the evening, and worshipping on pradosha day uttering the Panchakshara will confer those three benefits together.

- Thus is complete (the summary translation) of the Shri Mrityunjaya Manasa Puja Stotra composed by Shri Shankara Bhagavatpada, the disciple of the Paramahansa Parivrajaka Shri Govinda Bhagavatpada

Compilation – Vidvan Shriramana Sharma, Nerur Shankara Matham, Shri Kanchi Kamakoti Peetam

କୈଲାସେ କମନୀୟ-ରତ୍ନ-ଖ୍ୟିତେ କଲ୍ୟ-ଦୁ-ମୂଳେ ରିଥିତଂ
ଫର୍ପୂର-ସ୍ଫଟିକେନ୍ଦ୍ର-ସୁନ୍ଦର-ତନୁ କାତ୍ୟାଯନୀ-ସେଵିତମ୍
ଗଙ୍ଗା-ତୁଙ୍ଗ-ତରଙ୍ଗ-ରଞ୍ଜିତ-ଜଟା-ଭାର ଫୃପା-ସାଗର
କଣ୍ଠାଲଙ୍କୁତ-ଶୋଷ-ଭୂଷଣମମୁ ମୃତ୍ୟୁଜ୍ଞୟଂ ଭାଵ୍ୟେ॥୧॥

આગત્ય મૃત્યુઝ્ય ચન્દ્ર-મૌલે
વ્યાધાજિનાલઙુંત શૂલ-પાણે॥
સ્વ-મકત-સંરક્ષણ-કામ-ધેનો
પ્રસીદ વિશેશર પાર્વતીશારા॥

ભાસ્વન્મૌકિતિક-તોરણે મરકત-સ્તમ્ભાયુતાલઙુંતે
સૌધે ધૂપ-સુવાસિતે માણિ-મયે માણિક્ય-દીપાઞ્ચિતે॥
બ્રહ્મેન્દ્રામર-યોગિ-પુજંવ-ગાણૈર્યુક્તે ચ કલ્ય-દ્રોમૈ:
શ્રી-મૃત્યુઝ્ય સુસ્થિરો ભવ વિભો માણિક્ય-સિંહાસને॥૩॥

મન્દાર-મલ્લી-કરવીર-માધવી-
પુત્રાગ-નીલોત્પલ-ચમ્પકાન્વિતે: ।
કર્પૂર-પાટીર-સુવાસિતેજ્રલૈ:
આધત્સ્વ મૃત્યુઝ્ય પાધમુતમમ્ભાળ॥

સુગન્ધ-પુષ્પ-પ્રકરૈ: સુવાસિતૈ:
વિયત્રદી-શીતલ-વારિભિ: શુભૈ:।
ત્રિ-લોક-નાથાર્તિ-હરાર્થમાદરાત
ગૃહાણ મૃત્યુઝ્ય સર્વ-વન્દિતાપ॥

હિમાભુ-વાસિતૈસ્તોયૈ: શીતલૈરતિપાવનૈ:।
મૃત્યુઝ્ય મહાદેવ શુદ્ધાયમનમાચરા॥

ગુડ-દધિ-સહિતં મધુ-પ્રકીર્ણ
સુ-ઘૃત-સમન્વિત-ધેનુ-દુંધ-યુક્તમ્ભ
શુભ-કર મધુ-પર્કમાહર ત્વં
ત્રિ-નયન મૃત્યુ-હર ત્રિ-લોક-વન્દ્ય॥૭॥

પઞ્ચાસ્ત્ર-શાન્ત પઞ્ચાસ્ય પઞ્ચ-પાતક-સંહરા
પઞ્ચામૃત-સનાનમિં કુરુ મૃત્યુઝ્ય પ્રભો॥૮॥

જગત्-ત્રયી-ખ્યાત સમર્સ્ત-તીર્થ-
સમાહતૈ: કલ્ભષ-હારિભિશ્ચા
સ્નાનં સુ-તોયૈ: સમુદ્ધાયર ત્વં
મૃત્યુઝ્યાનન્ત-ગુણાભિરામ॥૮॥

આનીતેનાતિશુભ્રોણ કૌશેનામર-દુમાત્રા
માર્જયામિ જટા-ભારં શિવ મૃત્યુઝ્ય પ્રભો॥૧૦॥

નાના-હેમ-વિચિત્રાણિ ચીર-ચીનામ્બરાણિ ચા
વિવિધાનિ ચ દિવ્યાનિ મૃત્યુઝ્ય સુ-ધારયા॥૧૧॥

વિશુદ્ધ-મુક્તા-ફલ-જાલ-રમ્યં
મનોહરં કાઞ્ચન-હેમ-સૂત્રમ्
યજોપવીતં પરમં પવિત્રમ्
આધત્સ્વ મૃત્યુઝ્ય ભક્તિ-ગમ્યા॥૧૨॥

શ્રી-ગન્ધં ધન-સાર-કુદ્ધમ-યુતં કસ્તૂરિકા-પૂરિતં
કાલેયેન હિમામ્બના વિરચિતં મન્દાર-સંવાસિતમ્
દિવ્યં દેવ-મનોહરં માણિ-મયે પાત્રે સમારોપિતં
સર્વાઙ્મેષુ વિલેપયામિ સતતં મૃત્યુઝ્ય શ્રી-વિભો॥૧૩॥

અક્ષતૈર્ધવલૈદિવ્યૈ: સમ્યક્-તિલ-સમન્વિતૈ:।
મૃત્યુઝ્ય મહા-દેવ પૂજયામિ વૃષ-ધજા॥૧૪॥

ચમ્પક-પદૃજ-કુરવક-
કુન્દૈ: કરવીર-મલ્લિકા-કુસુમૈ:।
વિસ્તારય નિજ-મકુંઠ
મૃત્યુઝ્ય પુરુડરીક-નયનામા॥૧૫॥

માણિક્ય-પાદુકા-દ્વન્દ્વે મૌનિ-હત્ય-પદ્મ-મન્દિરે
પાદૌ સત્ત-પદ્મ-સદૃશૌ મૃત્યુઝ્ય નિવેશયા॥૧૬॥

માણિક્ય-કેયર-કિરીટ-હારૈ:
 કાંચી-માણિ-સ્થાપિત-કુણ્ડલૈશા
 મઝીર-મુખ્યાભરણૈર્મનોઝૈ:
 અજ્ઞાનિ મૃત્યુજ્ઞય ભૂષયામિ॥૧૭॥

 ગજ-વદન-સ્કન્દ-ધૂતે...
 નાતિસ્વર્ઘેન ચામર-યુગેના
 ગલદલકાનન-પદાં
 મૃત્યુજ્ઞય ભાવયામિ હત-પદ્મો॥૧૮॥

 મુક્તાતપત્રં શશિ-કોટિ-શુભ્રં
 શુભ-પ્રદં કાંચન-દણ્ડ-યુક્તમ્ભા
 માણિક્ય-સંસ્થાપિત-હેમ-કુમભં
 સુરેશ મૃત્યુજ્ઞય તેર્પયામિ॥૧૯॥

 માણિ-મુકુરે નિષ્પટલે
 ત્રિ-જગદ્-ગાઢાન્ધકાર-સમાશ્વે।
 કન્દર્પ-કોટિ-સદૃશાં
 મૃત્યુજ્ઞય પશ્ય વદનમાત્મીયમ્ભા॥૨૦॥

 કર્પૂર-ચૂર્ણ કપિલાજ્ય-પૂતં
 દાસ્યામિ કાલેય-સમન્વિતં ચા
 સમુદ્ભવં પાવન-ગન્ધ-ધૂપિતં
 મૃત્યુજ્ઞયાજ્ઞં પરિકલ્પયામિ॥૨૧॥

 વર્તિ-ત્રયોપેતમખણ્ડ-દીપ્ત્યા
 તમોહરં બાહ્યમથાન્તરં ચા
 સાજ્યં સમસ્તામર-વર્ગ-હૃદં
 સુરેશ મૃત્યુજ્ઞય વંશ-દીપમ્ભા॥૨૨॥

 રાજાન્તં મધુરાન્વિતં ચ મૃદુલં માણિક્ય-પાત્રે સ્થિતં
 હિંજું-જીરક-સન્મરીચ્યિ-મિલિતૈઃ શાકેરનેકૈઃ શુલૈઃ।
 શાકં સમ્યગપૂપ-સૂપ-સહિતં સધોધૂતેનાખુતં
 શ્રી-મૃત્યુજ્ઞય પાર્વતી-પ્રિય વિલો સાપોશનં ભુજ્યતામ્ભા॥૨૩॥

કૂશમાણદ-વાર્તાક-પટોલિકાનાં
 ફુલાનિ રમ્યાણિ ચ કાર-વલ્લ્યાઃ।
 સુ-પાક-યુક્તાનિ સ-સૌરભાણિ
 શ્રી-કણ્ઠ મૃત્યુઝ્ય ભક્ષયેશ॥૨૪॥

શીતલં મધુરં સ્વર્ણ પાવનં વાસિતં લઘુ
 મધ્યે સ્વી-કુરુ પાનીયં શિવ મૃત્યુઝ્ય પ્રભો॥૨૫॥

શર્કરા-મિલિતં સ્નિગ્ધં દુઃધાનં ગો-ઘૃતાન્વિતમ્ભા
 કદલી-ફલ-સમિશ્રાં ભુજ્યતાં મૃત્યુ-સંહરા॥૨૬॥

કેવલમતિ-માધુર્ય
 દુઃધૈ: સ્નિગ્ધૈશ્ર શર્કરા-મિલિતૈ:।
 એલા-મરીચ-મિલિતં
 મૃત્યુઝ્ય દેવ ભુડ્ધક્વ પરમાત્મમ્ભ॥૨૭॥

રમ્ભા-ચત-કપિથ-કણ્ઠક-ફલૈર્દક્ષા-રસ-સ્વાદુ-મત્ત-
 ખજૂરૈર્મધુરેક્ષુ-ખણ્દ-શકલૈ: સત્ત્રારિકેલામબુભિઃ।
 કપૂરણા સુવાસિતેર્ગુડ-જલૈર્માધુર્ય-યુક્તૌર્વિભો
 શ્રી-મૃત્યુઝ્ય પૂર્ય ત્રિ-ભુવનાધારં વિશાલોદરમ્ભ॥૨૮॥

મનોજા-રમ્ભા-વન-ખણ્દ-ખાર્દિંતાન્
 રૂચિ-પ્રદાન્ સર્ષ્પ-જીર્ણકાંશા
 સ-સૌરભાન્ સૈન્ધવ-સેવિતાંશ
 ગૃહણા મૃત્યુઝ્ય લોક-વન્ધા॥૨૯॥

હિઙ્કા-જીર્ણ-સહિતં
 વિમલામલકં કપિથમતિમધુરમ્ભ
 બિસ-ખણ્દાલ્લવણ-યતાન્
 મૃત્યુઝ્ય તેજર્પયામી જગદીશ॥૩૦॥

અલા-શુદ્ધી-સહિતં
દધ્યન્તં ચારુ-હેમ-પાત્ર-સ્થમ્ભા
અમૃત-પ્રતિનિધિમાન્યં
મૃત્યુઝ્ય ભુજ્યતાં ત્રિ-લોકેશા॥૩૧॥

જમ્બીર-નીરાઞ્ચિત-શૂઙ્ખલેર
મનોહરાનમ્લ-શલાટુ-ખાડાના
મૂદૂપદંશાન્ન સહસોપભુડ્ધક્ષવ
મૃત્યુઝ્ય શ્રી-કરુણા-સમુદ્રા॥૩૨॥

નાગર-રામઠ-યુક્તં
સુલલિત-જમ્બીર-નીર-સમ્પૂર્ણમ્ભા
મથિતં સૈન્ધવ-સહિતં
પિબ હર મૃત્યુઝ્ય કતુ-ધ્વંસિના॥૩૩॥

મન્દાર-હેમાભુજ-ગન્ધ-યુક્તૈ:
મન્દાકિની-નિર્મલ-પુણ્ય-તોચૈ:
ગૃહાણ મૃત્યુઝ્ય પૂર્ણ-કામ
શ્રીમત્-પરાપોશનમભ્ર-કેશ ॥૩૪॥

ગગન-ધુની-વિમલ-જલૈ:
મૃત્યુઝ્ય પદ્મરાગ-પાત્ર-ગતૈ:
મૃગ-મદ-ચન્દન-પૂર્ણૈ:
પ્રક્ષાલય ચારુ હસ્ત-પદ-યુગમમ્ભા॥૩૫॥

પુત્રાગ-મલ્લિકા-કુન્દ-વાસિતેજીહ્વવી-જલૈ:
મૃત્યુઝ્ય મહાદૈવ પુનરાચમનં કુરુણા॥૩૬॥

મૌક્તિક-ચૂર્ણ-સમેતૈ:
મૃગ-મદ-ધન-સાર-વાસિતૈ: પૂર્ગૈ:
પાર્ણૈ: સ્વર્ણ-સમાનૈ:
મૃત્યુઝ્ય તેજર્પયામિ તામ્બૂલમ્ભા॥૩૭॥

નીરાજનં નિર્મલ-દીપિ-મહૃદિ:
દીપાઙ્કરેસુજ્જવલમુચ્છિતેશા
ધારણા-નિનાદેન સમર્પેયામિ
મૃત્યુઝ્યાય ત્રિ-પુરાન્તકાય॥૩૮॥

વિરિઞ્ચિ-મુખ્યામર-વૃન્દ-વન્દિતે
સરોજ-મત્સ્યાહૃતું-ચક-ચિહ્નિતો
દદામિ મૃત્યુઝ્ય પાદ-પડુજે
ફણીન્દ્ર-ભૂષે પુનરધ્યમીશરા॥૩૯॥

પુત્રાગ-નીલોત્પલ-કુન્દ-જાતી-
મન્દાર-મલ્લી-કરવીર-પડુજૈ:
પુષ્પાઝ્રલિં બિલ્વ-દલૈસ્તુલસ્યા
મૃત્યુઝ્યાઙ્ગૌ વિનિવેશયામિ॥૪૦॥

પદે પદે સર્વ-તમોનિકૃન્તનં
પદે પદે સર્વ-શુભ-પ્રદાયકમ्
પ્રદક્ષિણં ભક્તિ-યુતેન ચેતસા
કરોમિ મૃત્યુઝ્ય રક્ષ રક્ષ મામ्॥૪૧॥

નમો ગૌરીશાય સ્હટિક-ધવલાજ્ઞાય ચ નમો
નમો લોકેશાય સ્તુત-વિબુધ-લોકાય ચ નમઃ:
નમઃ શ્રી-કણ્ઠાય ક્ષપિત-પુર-દૃત્યાય ચ નમો
નમઃ ફાલાક્ષાય સ્મર-મદ-વિનાશાય ચ નમઃ॥૪૨॥

સંસારે જનિ-તાપ-રોગ-સહિતે તાપ-ત્રયાકન્દિતે
નિત્યં પુત્ર-કલત્ર-વિત્ત-વિલસત્-પાશૈનિબદ્ધ દૃથમ्
ગર્વાન્ધં બહુ-પાપ-વર્ગ-સહિતં કારુણ્ય-દૃષ્ટ્યા વિભો
શ્રી-મૃત્યુઝ્ય પાર્વતી-પ્રિય સદા માં પાહિ સર્વેશરા॥૪૩॥

સૌધે રતમયે નવોત્પલ-દલાકીર્ણ ચ તલ્પાન્તરે
કૌશેયેન મનોહરેણ ધવલેનાય્છાદિતે સર્વશઃ:
કર્પૂરાઞ્ચિત-દીપ-દીપિ-મિલિતે રમ્યોપધાન-દ્વયે
પાર્વત્યાઃ કર-પદ્મ-લાલિત-પદં મૃત્યુઝ્યં ભાવયો॥૪૪॥

ચતુશ્વત્વારિંશદ્-વિલસદુપચારૈરભિમતૈ:
 મનઃપદ્મો ભક્ત્યા બહિરપિ ચ પૂજાં શુભ-કરીમ્ભા
 કરોતિ પ્રત્યૂષે નિશિ દિવસ-મધ્યેડપિ ચ પુમાનું
 પ્રયાતિ શ્રી-મૃત્યુઝ્ય-પદમનેકાદ્ભુત-પદમ્॥૪૫॥

પ્રાતલિઙ્ગમૂમા-પતેરહરહઃ સન્દર્શનાત્ સ્વર્ગ-દં
 મધ્યાહ્ન હૃદ-મેધ-તુલ્ય-ફલ-દં સાયન્તને મોક્ષ-દમ્ભા
 ભાનોરસ્તમયે પ્રદોષ-સમયે પઞ્ચાક્ષરારાધનં
 તત્-કાલ-ત્રય-તુલ્યમિષ્ટ-ફલ-દં સધોડનવધં દૃઢમ્ભાણુ॥

॥ ઈતિ શ્રીમત્-પરમહંસ-પરિવ્રાજકાચાર્ય-શ્રી-ગોવિન્દ-ભગવત્-પૂજ્યપાદ-શિષ્યસ્ય
 શ્રી-શાંકુંર-ભગવતઃ કૃતૌ મૃત્યુઝ્ય-માનસ-પૂજા સ્તોત્રં સમ્પૂર્ણમ્ભા

